

Espurna n° 148

Setembre 2021

**Butlletí informatiu de
Prevenció d'Incendis
Forestals**

Estratègia Mosaic

**GENERALITAT
VALENCIANA**

Per

Unitat Tècnica UT-902

Servei de Prevenció d'Incendis Forestals

ÍNDEX

Claus del any	2
Dades Estadístiques	7
Valors Acumulats	7
Comparació amb els valors mitjans.....	8
Evolució mensual: nombre	9
Evolució mensual: superfície afectada.....	11
Anàlisi de les causes	12
Relació completa d'incendis en el període	14
Incendis del mes	15
Notícies i divulgació	15

Foto portada: debriefing de l'incendi de Soneja amb diversos organismes implicats.

Per a qualsevol aclariment o suggeriment contactar amb: unidadtecnica902@gva.es

CLAUS DEL ANY¹

El mes de setembre de 2021 ha sigut molt càlid i molt humit en la Comunitat Valenciana. La temperatura mitjana, 21,7°C, és 1,0°C superior que la de la climatologia de referència (20,7°C), i la precipitació acumulada ha sigut 86,6 l/m², que és un 43% superior que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (60,4 l/m²).

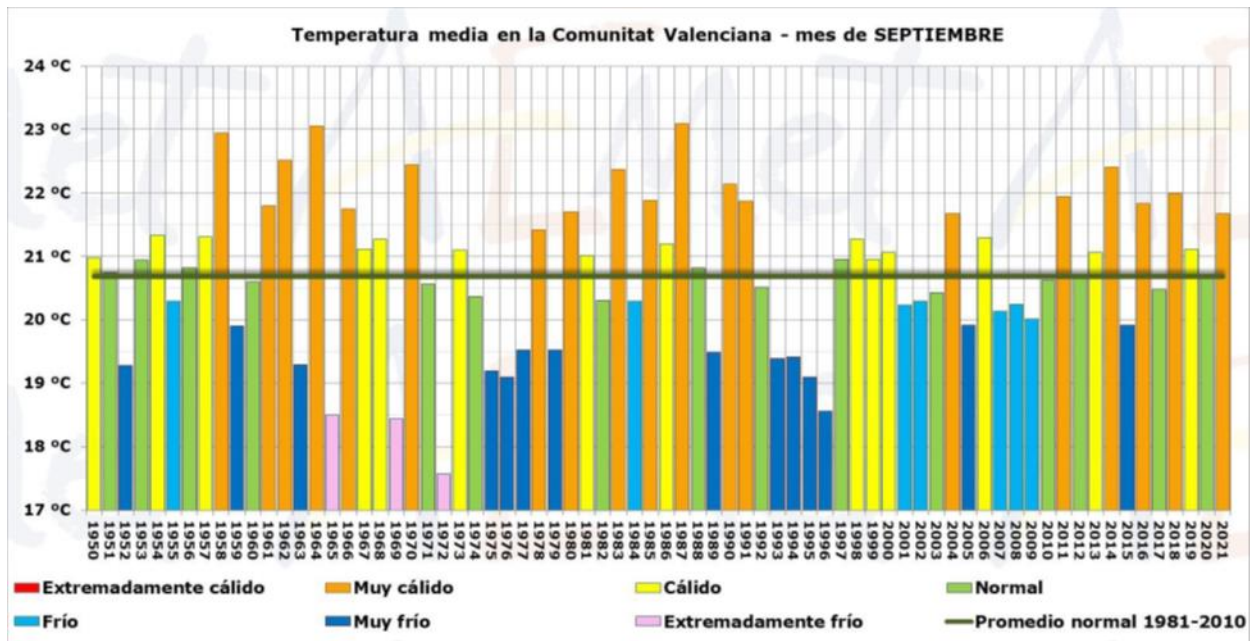

Figura 1. Temperatura mitjana del mes de setembre en la Comunitat Valenciana, en contrast amb la mitjana de la sèrie. Font: AEMET.

Les mínimes nocturnes han tingut una anomalia més alta (+1,3°C) que les màximes diürnes (+0,7°C).

En evolució diària, va haver-hi dos llargs períodes amb temperatures per damunt de la mitjana normal, un entre els dies 3 i 19 i el segon des del dia 24 fins al 30 que es va prolongar als tres primers dies d'octubre. Les temperatures més altes es van registrar els dies 8, 9 i 10, quan es van superar els 35°C en localitats del sud d'Alacant i de l'interior sud de València com Orihuela, Elx/Elx, Sumacàrcer, Xàtiva o Ontinyent.

El mes va començar fresc per la influència de la dana dels dies 1 i 2, que a més d'un ambient nuvolós i tempestes generalitzades, va deixar temperatures per davall de la mitjana. Un altre episodi fresc es va registrar durant els dies 20 al 23, de fet, el dia 21 es van registrar les temperatures més baixes del mes, amb 5,6°C de temperatura mínima a Vilafranca, i 6,0 a Castellfort i Fredes.

¹ La informació sobre meteorologia, excepte indicació expressa, prové d'AEMET

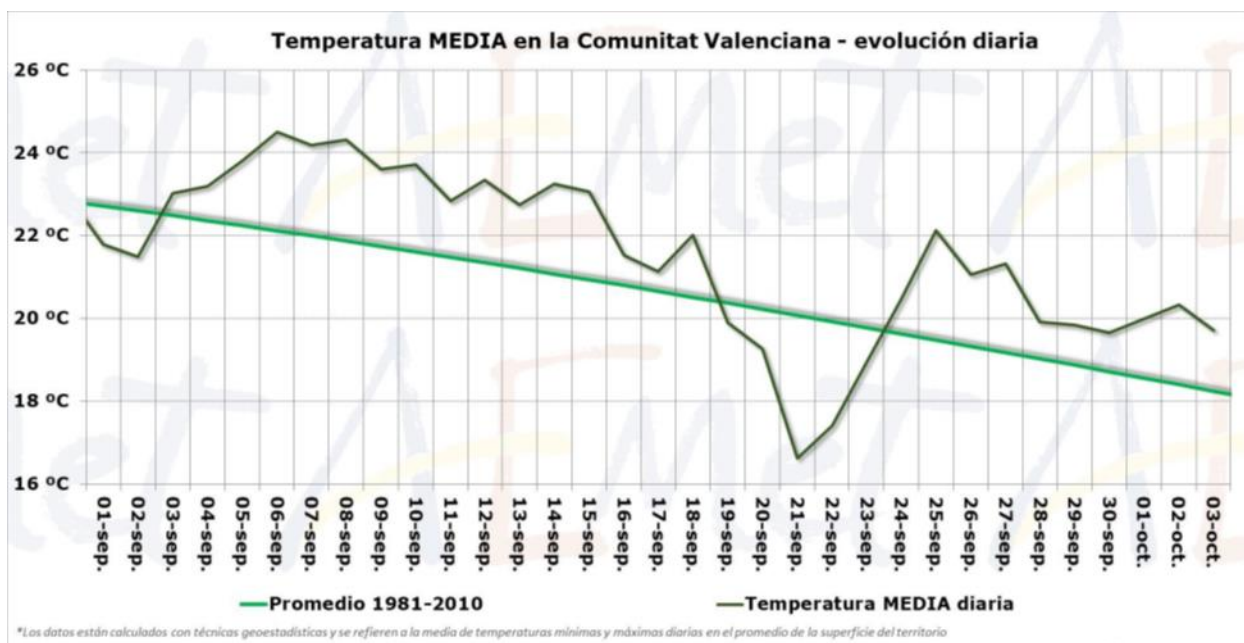

Figura 2. Evolució diària de la temperatura mitja durant el mes de setembre a la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

En la meitat nord el mes va ser tèrmicament normal, i en la meitat sud el mes va ser càlid o molt càlid.

La precipitació acumulada ha sigut 86,6 l/m², que és un 43% superior que la de la mitjana climàtica del període 1981-2010 (60,4 l/m²) i, globalment, qualifiquen al mes com molt humit, el tercer més humit del segle després de 2009 i 2019.

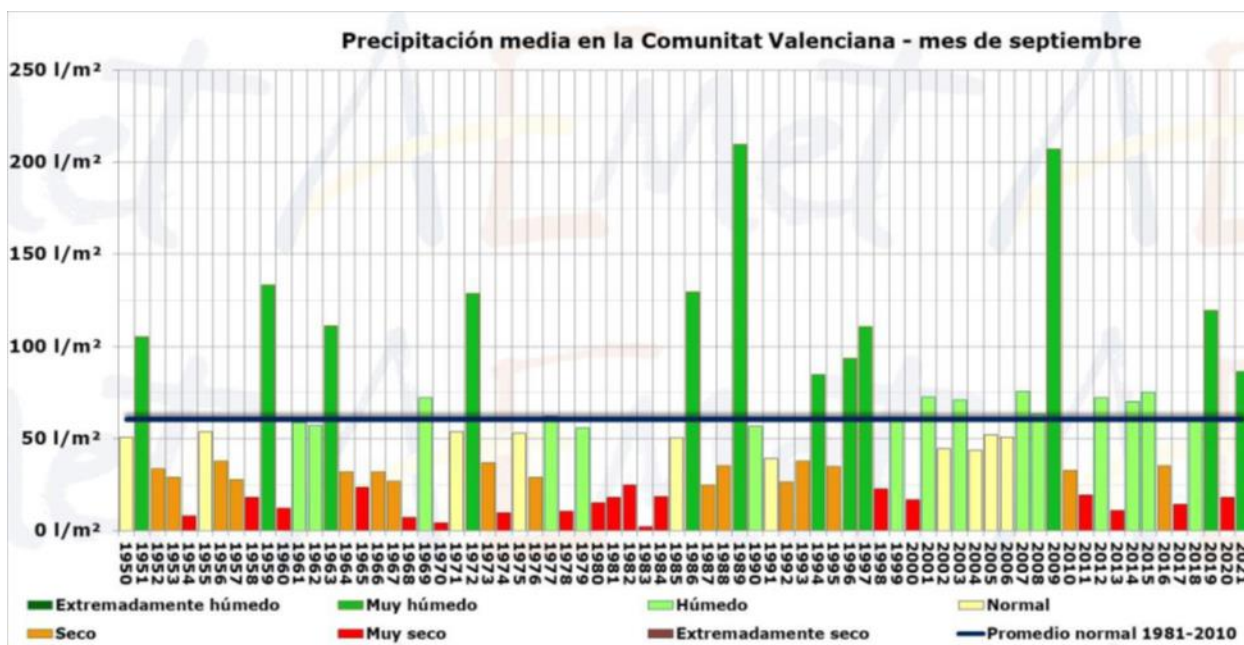
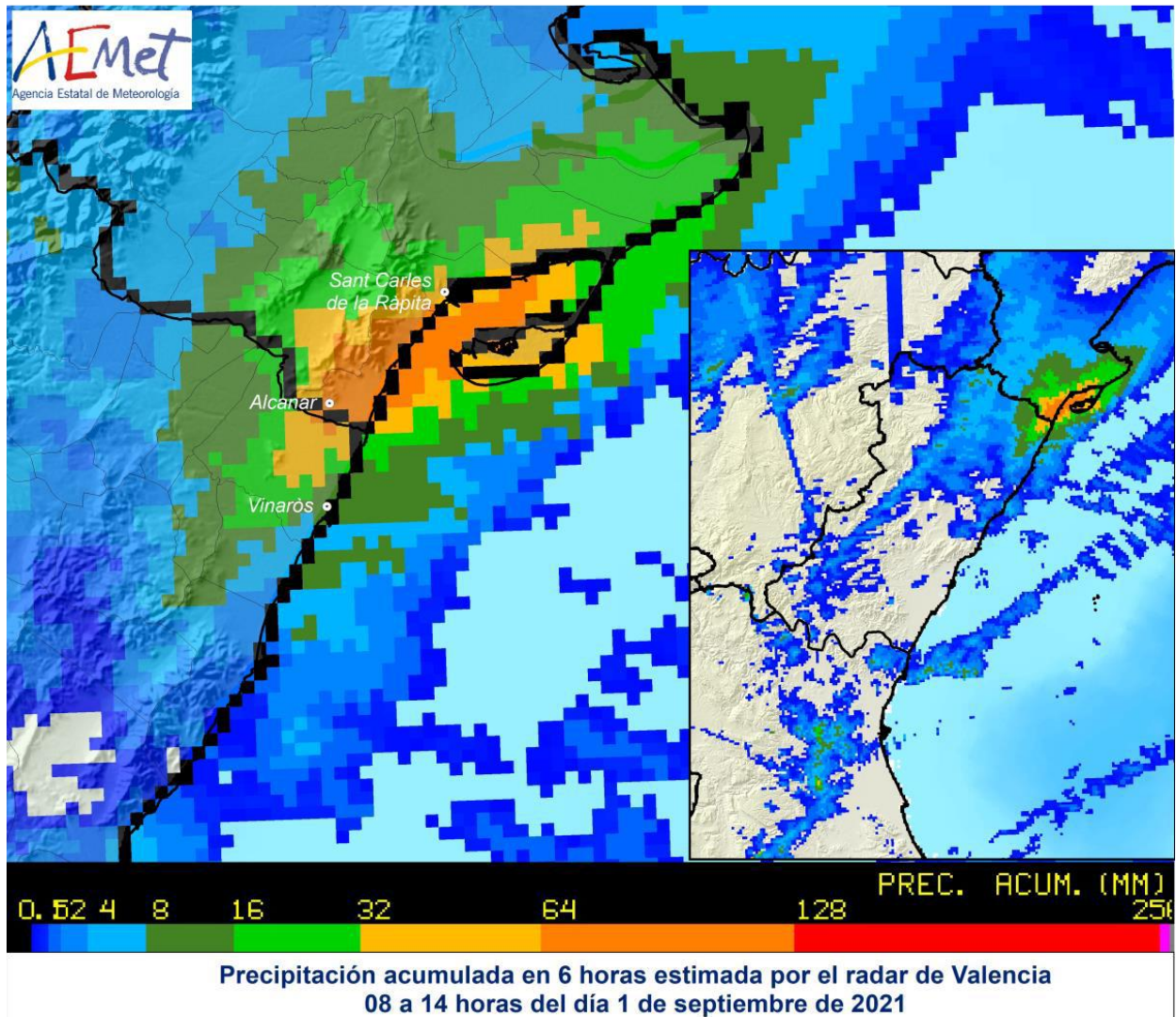

Figura 3. Precipitació mitjana del mes de setembre en la Comunitat Valenciana. Font: AEMET.

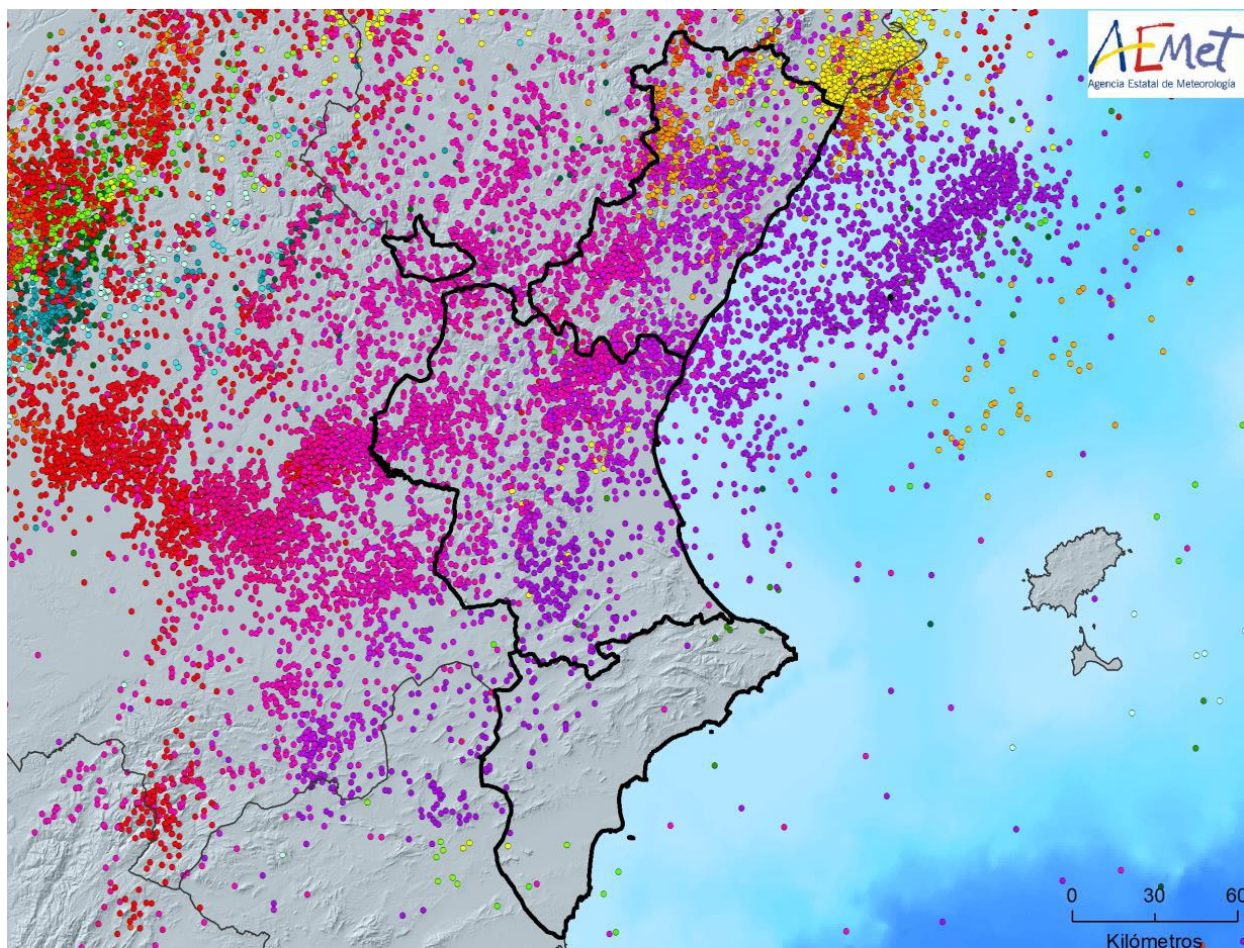
Per províncies, el mes va ser molt humit a Castelló i València, amb entre un 60 i 70% més de precipitació que la mitjana normal, mentre que a Alacant el mes va ser deficitari, ja que es va recollir aproximadament un 20% menys del normal en un mes de setembre. Dins de la província d'Alacant va haver-hi un gran contrast entre el nord, que es va veure afectat pel temporal de pluges dels dies 20 i 21, i el litoral sud, on a penes va ploure al setembre.

Figura 4. Precipitació acumulada en 6 hores estimada pel radar de València. Font: AEMET.

En la vesprada del dia 1 es va formar una línia de turbonada molt activa que s'estenia entre Saragossa i Albacete poc després de les 9 de la nit, i que amb l'avanç de la nit es va anar desplaçant cap a l'est, per a afectar la Comunitat Valenciana en les hores següents. Al pas de la línia de turbonada es van anar produint precipitacions d'intensitat torrencial (més de 60 l/m² en menys d'una hora) en el litoral nord de la província de València, afectant sobretot localitats del Camp de Túria, l'Horta Oest i Nord, Camp de Morvedre i nord de la Ribera Alta.

**Descargas procedentes de rayos - 1 de septiembre de 2021 (hora UTC)
IMPACTOS EN LA SUPERFICIE (rayos nube-tierra)**

Figura 5. Descàrregues procedents de llamps- 1 de setembre de 2021. Font: AEMET..

El 16 de setembre, una intensa tempesta amb calamarsa va descarregar entre Villamarxant, Cheste, Chiva i Torrent i a partir del 20 de setembre, sota la influència d'una dana, es van produir precipitacions que també van arribar a tindre intensitat torrencial en localitats de València i nord d'Alacant, acumulant entre els dies 20 i 23 fins a 201,3 l/m² a l'Orxa, 182,0 en La Drova, 144,9 a Oliva o 131,6 a Xàtiva. Finalment, en la vesprada del dissabte 25, diverses tempestes de curta duració van descarregar a la província de València, provocant pedregades, que van arribar a ser intenses en localitats de l'Horta Sud com Alcàsser, Picassent o Silla i del Camp de Túria, com Casinos o Lliria.

La precipitació màxima acumulada en el mes es va registrar en l'observatori de Vinaròs (Vivers Alcanar); es van superar els 200 l/m² en altres observatoris de la muntanya de la Safor i del nord d'Alacant com La Drova, Barx i l'Orxa. En l'altre extrem, en observatoris del sud de la província d'Alacant com Santa Pola, Crevillent, Benidorm, l'Alfàs del Pi o Alacant (el Moralet) la precipitació acumulada va ser inferior a 5 l/m².

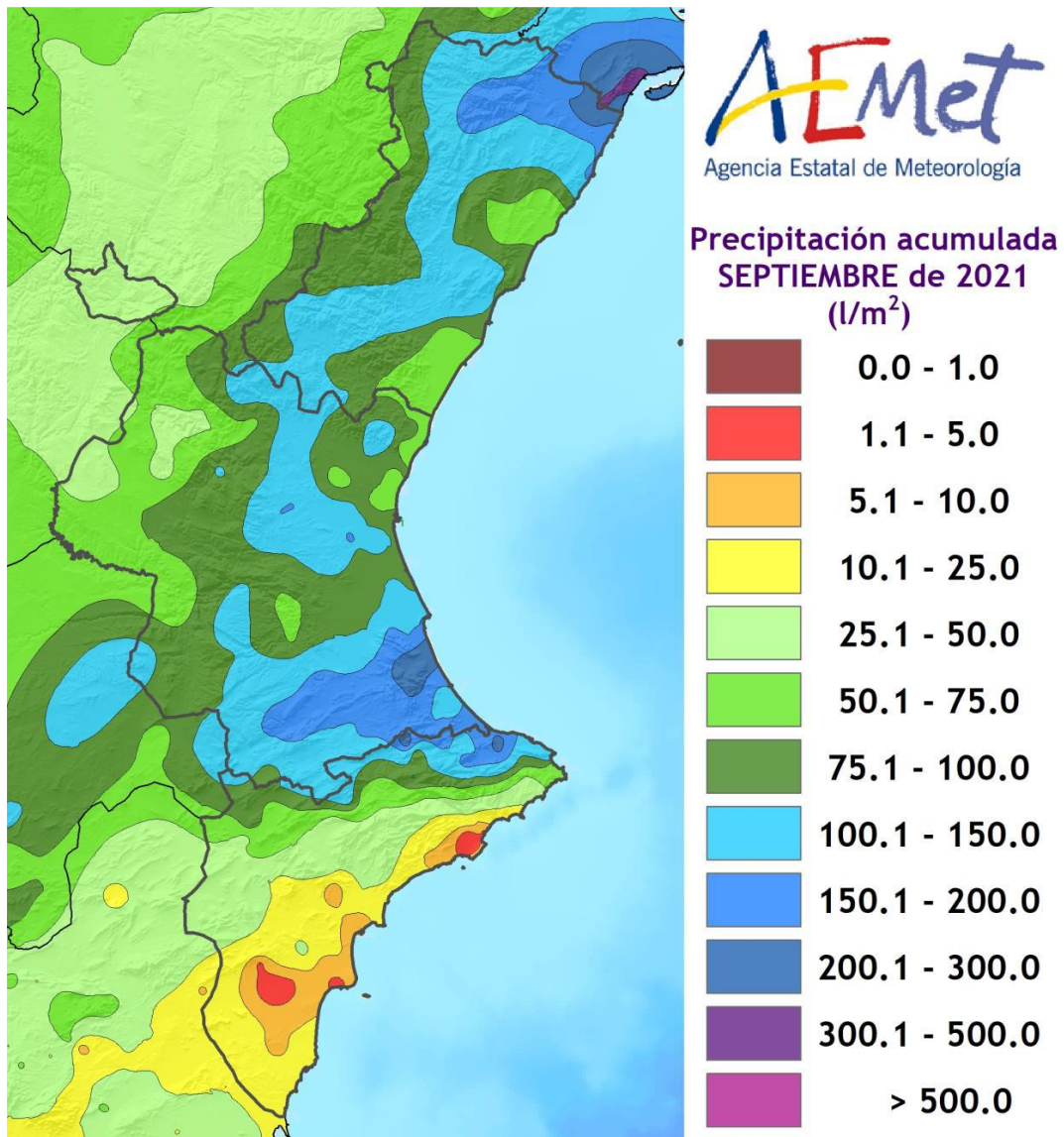

Figura 6. Precipitació acumulada del mes de setembre en la Comunitat Valenciana. Font: Aemet.

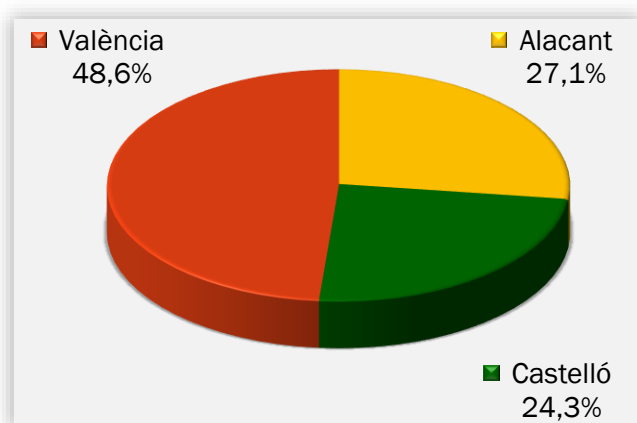
DADES ESTADÍSTIQUES

VALORS ACUMULATS

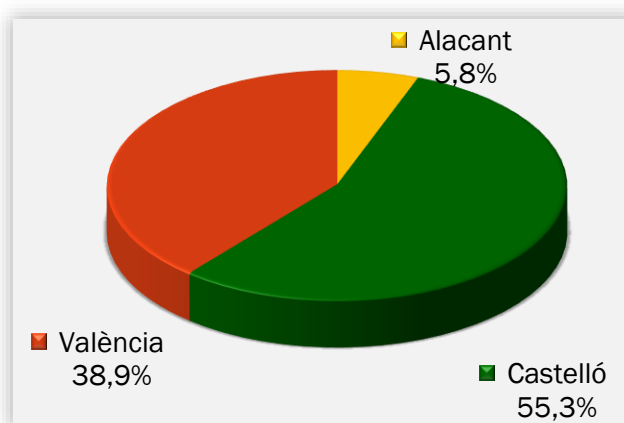
A la taula 1 i en els gràfics 1 i 2 es realitza un desglossament detallat del nombre d'incendis i la superfície afectada acumulada en l'any 2021 per províncies.

Província	Nombre	Superfície afectada Ha				
		Superfície rasa			Arbrada	Total
		Canyar	Altres rases	Total rasa		
Alacant	59	22,30	14,71	37,01	8,14	45,15
Castelló	53	2,51	309,40	311,91	119,81	431,72
València	106	19,53	243,94	263,47	40,67	304,14
Total	218	44,34	568,05	612,39	168,62	781,01

Taula 1. Nombre d'incendis i superfície afectada per tipus i províncies. Acumulat des de gener de 2021.

Gràfic 1. Nombre d'incendis en percentatge.

Gràfic 2. Superfície afectada en percentatge.

La província més destacada quant al nombre d'incendis és la de València, amb el 48,6% seguida d'Alacant i Castelló amb el 27,1% i 24,3% respectivament. A València en el que portem d'any s'han produït un total de 106 incendis, seguida d'Alacant amb 59 i 53 a la província de Castelló.

Quant a la superfície afectada, Alacant es troba en el 5,8% de la superfície, mentre que València aconseguix el 38,9% i el 55,3% de la superfície afectada és a Castelló. A Castelló són 431,72ha les que s'han vist afectades en el que portem de 2021, seguit de la província de València amb 304,14ha i 45,15ha a la província d'Alacant.

En tota la Comunitat Valenciana s'han vist afectades 781,01ha en 218 incendis. Del total de la superfície forestal afectada, 168,62ha pertanyen a terreny arbrat i a superfície no arbrada 612,39ha, de les quals, 44,34ha corresponen a canyar.

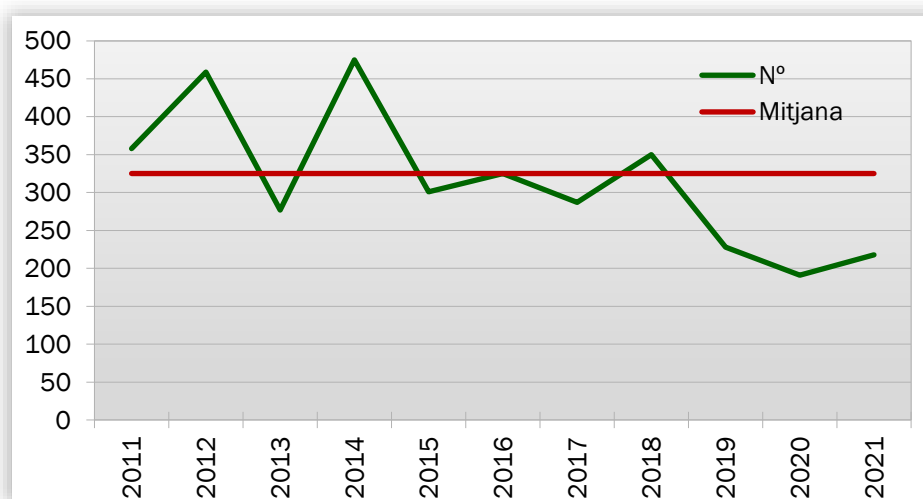
COMPARACIÓ AMB ELS VALORS MITJANS

Els valors acumulats a 30 de setembre per a l'últim decenni es detallen en la Taula 2. En el que portem de 2021 s'han produït 218 incendis, valor per davall de la mitjana (325 incendis), amb una superfície afectada de 781,01ha, que també està molt per davall de la mitjana (8.004ha).

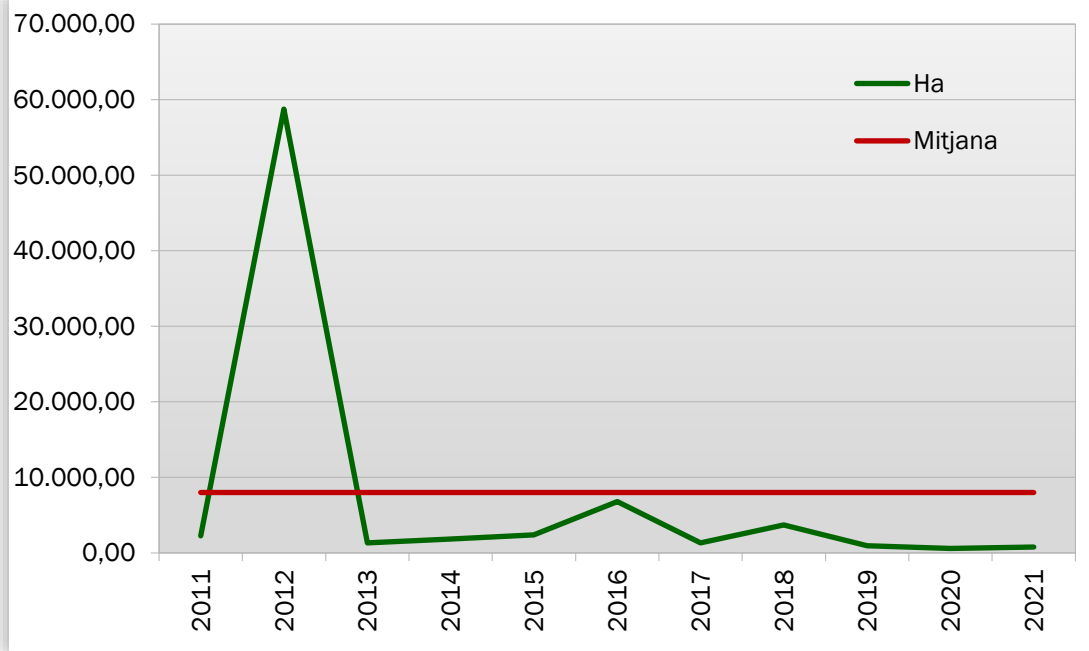
Any	Nº	Superfície
2011	358	2.280,14
2012	459	58.746,78
2013	277	1.340,66
2014	475	1.853,76
2015	301	2.414,62
2016	325	6.795,43
2017	287	1.339,16
2018	350	3.717,52
2019	228	954,34
2020	191	597,55
2021	218	781,01

Taula 2. Número i superfície acumulats en el mateix període analitzat.

En els gràfics 3 i 4 es mostra l'evolució del nombre d'incendis i superfície afectada en el període d'estudi (setembre) en l'últim decenni, en comparació amb el valor mitjà.

Gràfic 3. Evolució n° d'incendis en comparació amb el valor mitjà.

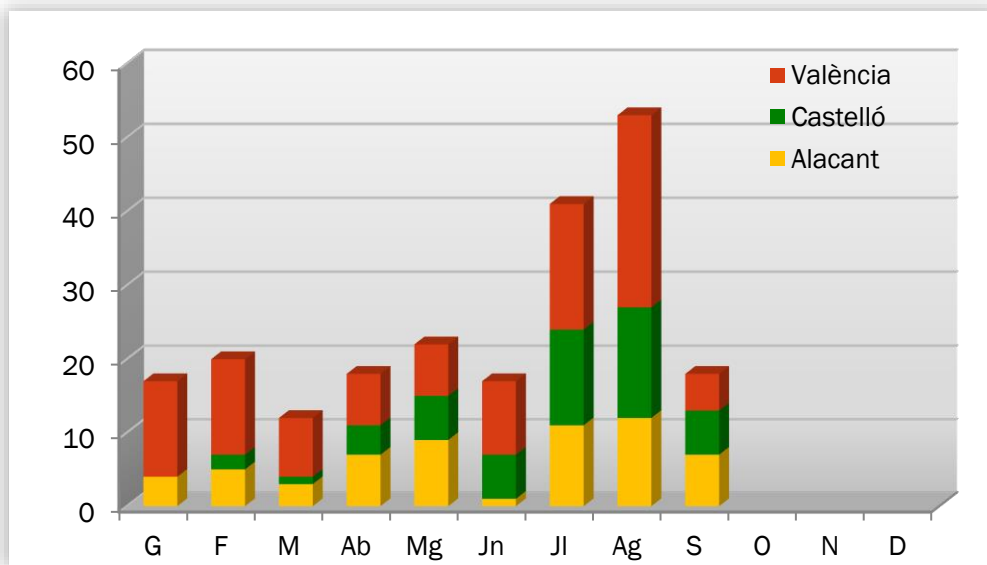
Gràfic 4. Evolució de la superfície afectada en comparació amb el valor mitjà.

EVOLUCIÓ MENSUAL: NOMBRE

L'evolució mensual del nombre d'incendis es representa a través d'una taula numèrica en la qual es recullen els valors per a cada província, i el total de la Comunitat Valenciana (taula 3), juntament amb dues diferents representacions gràfiques, una de valors acumulats per províncies i una altra de comparació amb la mitjana dels últims 10 anys (gràfics 5 i 6).

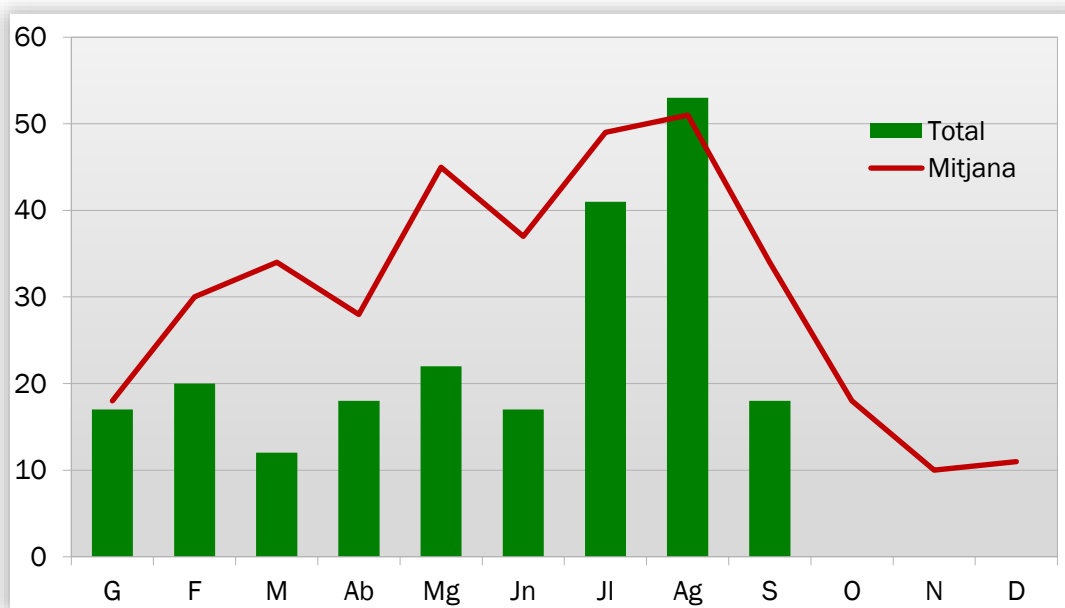
Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	4	0	13	17
Febrer	5	2	13	20
Març	3	1	8	12
Abril	7	4	7	18
Maig	9	6	7	22
Juny	1	6	10	17
Juliol	11	13	17	41
Agost	12	15	26	53
Setembre	7	6	5	18
Octubre	0	0	0	0
Novembre	0	0	0	0
Desembre	0	0	0	0
TOTAL	59	53	106	218

Taula 3. Evolució mensual del nombre d'incendis (2021).

Gràfic 5. Nombre d'incendis per mesos i províncies.

Durant el mes de setembre s'han registrat 18 incendis en tota la Comunitat Valenciana, afectant 7 a la província Alacant i 6 dels incendis a Castelló i 5 dels incendis a València.

Gràfic 6. Nombre d'incendis per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

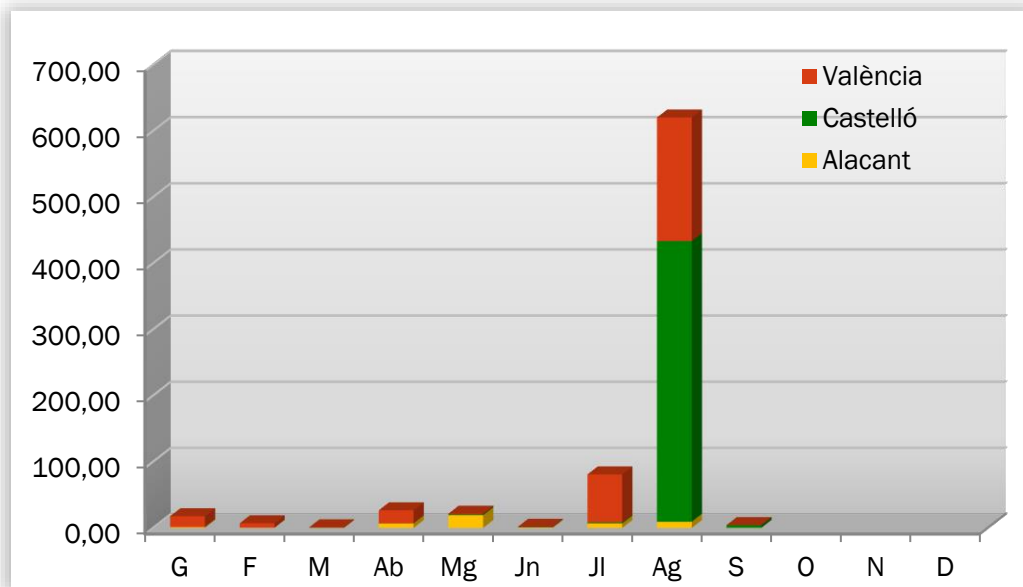

EVOLUCIÓ MENSUAL: SUPERFÍCIE AFECTADA

L'estudi de l'evolució mensual de la superfície afectada segueix una estructura similar a la ja descrita en l'apartat referit al nombre, si bé en la comparació amb els valors mitjans, donades les grans diferències de valors, s'ha utilitzat una escala logarítmica (gràfic 8).

Mes	Alacant	Castelló	València	Total
Gener	1,36	0,00	16,31	17,67
Febrer	0,39	0,03	6,59	7,01
Març	0,26	0,06	0,65	0,97
Abril	6,74	0,18	19,72	26,64
Maig	19,24	1,39	0,83	21,45
Juny	0,80	0,41	0,49	1,70
Juliol	6,83	1,45	72,65	80,93
Agost	9,33	424,26	186,83	620,42
Setembre	0,21	3,94	0,08	4,23
Octubre	0,00	0,00	0,00	0,00
Novembre	0,00	0,00	0,00	0,00
Desembre	0,00	0,00	0,00	0,00
TOTAL	45,15	431,72	304,14	781,01

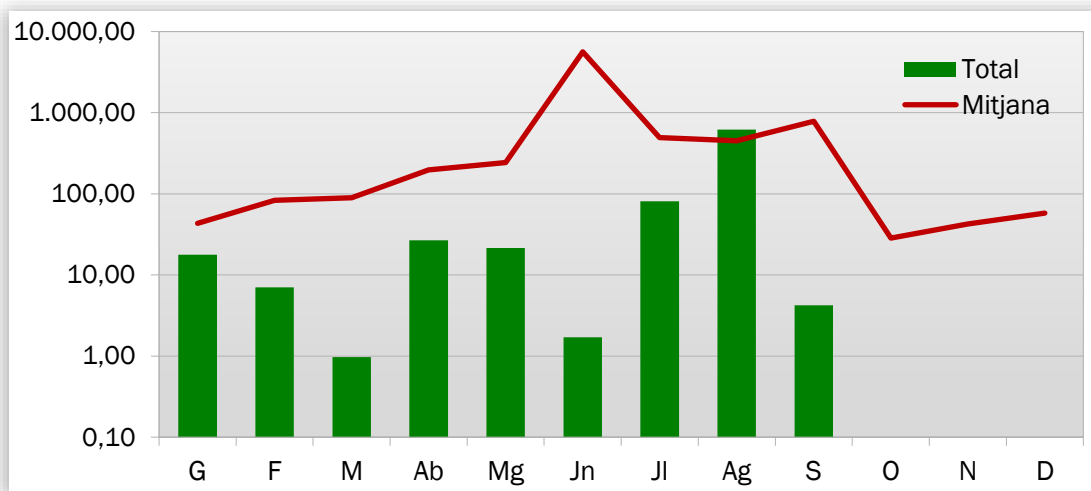
Taula 4. Evolució mensual de la superfície afectada (2021).

Gràfic 7. Superfície afectada per mesos i províncies.

Durant el mes de setembre de 2021 s'han vist danyades per incendis 4,23ha de terreny forestal en tota la Comunitat, veient-se afectada la província d'Alacant amb 0,21ha, 0,08ha a la província de València i 3,94ha a Castelló.

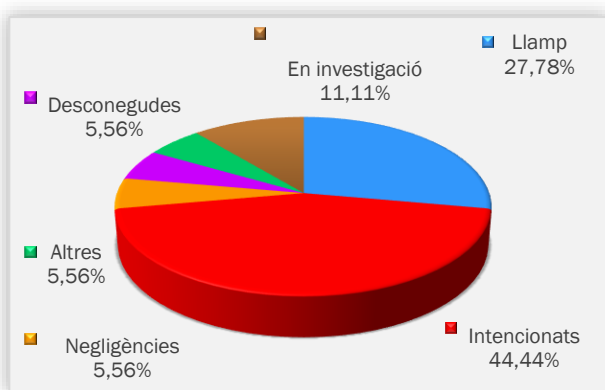
La mitjana del mes de setembre en l'últim decenni ve a ser de 784,49ha, la qual està molt lluny del mes actual (4,23ha). Quant a la mitjana per nombre d'incendis per al mes de setembre és de 34, en aquest cas també tampoc la sobrepassem, aconseguint als 18 incendis.

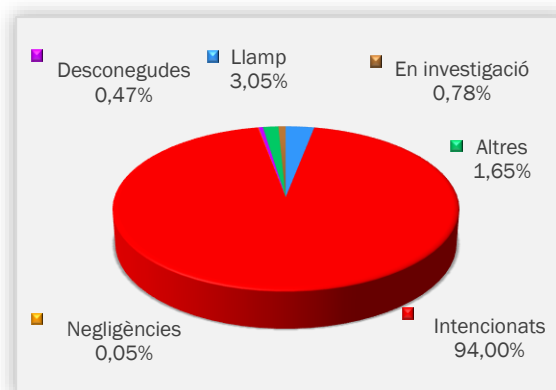
Gràfic 8. Superfície afectada per mesos, comparativa amb els valors mitjans de l'últim decenni.

ANÀLISI DE LES CAUSES

L'estudi de les causes s'ha realitzat a partir dels percentatges en número i en superfície afectada, per al total de la Comunitat Valenciana durant el mes de setembre de 2021.

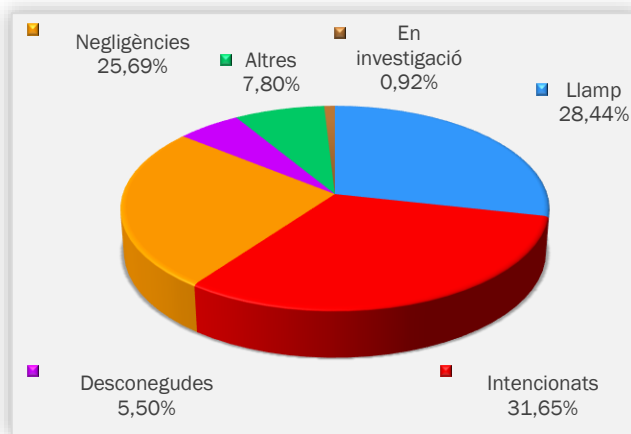
Gràfic 9. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Setembre 2021.

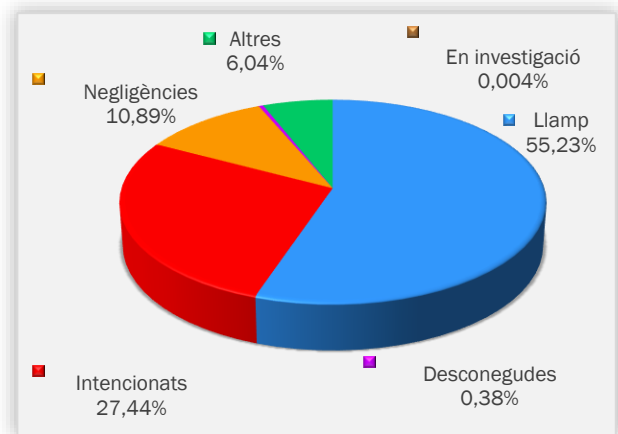
Gràfic 10. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Setembre 2021.

El mes de setembre s'han produït, en el conjunt de la Comunitat Valenciana, 5 incendis per llamp, 8 intencionats, 1 per negligències, 1 per causes desconegudes, 1 per altres causes i 2 en estat d'investigació. Els incendis per llamp han afectat 0,12ha, els intencionats a 3,98ha, per negligència a 0,002ha, per causa desconeguda 0,02ha, per altres causes a 0,07 i els incendis que estan en investigació han afectat 0,03ha.

Des de l'inici d'any 2021, els incendis que pertanyen a causes intencionades són el 31,65% afectant el 27,44% de la superfície. A continuació, tenim les causes per llamp amb un 28,44% dels incendis ocorreguts, afectant el 55,23% de la superfície incendiada. En tercer lloc, es troben les negligències amb un 25,69%, que han afectat el 10,89%. Seguidament, tenim altres causes amb un 7,80% afectant el 6,04% de la superfície. Les causes desconegudes són el 5,5% dels incendis que afecten 0,38% de la superfície. Finalment, hi ha 0,92% dels incendis en investigació que han afectat el 0,004% de la superfície incendiada.

Gràfic 11. Comunitat Valenciana, % d'incendis ocorreguts per causa. Acumulat 2021.

Gràfic 12. Comunitat Valenciana, % de superfície afectada per causa. Acumulat 2021.

RELACIÓ COMPLETA D'INCENDIS EN EL PERÍODE

Data	Municipi	Superfície (ha)	Causa	Paratge	Província
01/09/2021	Borriol	0,0025	0	Talaya	Castellón/Castelló
05/09/2021	Almenara	3,903	1	Pontarró	Castellón/Castelló
07/09/2021	l'Énova	0,015	1	La Canyada de Sanç (Bnc. Matilde)	Valencia/València
09/09/2021	Onda	0,003	5	Pic de Sales	Castellón/Castelló
09/09/2021	Onda	0,03	5	Pic de Sales	Castellón/Castelló
09/09/2021	Sax	0,0005	1	Restallaor	Alicante/Alacant
10/09/2021	Sagunt/Sagunto	0,02	3	senda gr10 / bco del llop	Valencia/València
12/09/2021	Tavernes de la Valldigna	0,04	1	Camí del Massalari - Pas d'Udap	Valencia/València
12/09/2021	Tavernes de la Valldigna	0,002	1	Camí del Massalari.	Valencia/València
14/09/2021	Cocentaina	0,01	1	Els Algars	Alicante/Alacant
16/09/2021	Cocentaina	0,07	4	Molí Soteu - Els Algars	Alicante/Alacant
16/09/2021	Culla	0,004	0	Mas e Montoliu	Castellón/Castelló
17/09/2021	Biar	0,12	0	Serra del Frare	Alicante/Alacant
18/09/2021	Benafigos	0,0004	0	Más de Giner	Castellón/Castelló
21/09/2021	Elx/Elche	0,0037	1	Rio Vinalopó	Alicante/Alacant
23/09/2021	Orihuela	0,002	2	Lo Ballesta	Alicante/Alacant
25/09/2021	Olocau	0,002	0	Barranquet de Safra	Valencia/València
30/09/2021	Crevillent	0,005	1	Canastell	Alicante/Alacant

Codis de causes

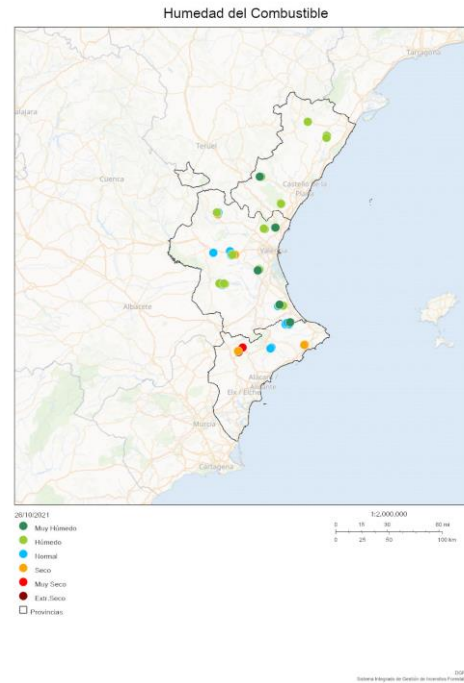
- (0) Llamp
- (1) Intencionats
- (2) Negligències
- (3) Desconeguda
- (4) Altres
- (5) En Investigació

INCENDIS DEL MES

Concloem l'any hidrològic amb el mes de setembre, un mes que ha tingut caràcter humit, amb una precipitació acumulada que supera en un 25% la de la mitjana normal. Aquestes precipitacions han sigut desiguals en el territori, registrant-se un dèficit de precipitació en comarques del nord d'Alacant.

Aquestes dades de precipitació es correlacionen amb els resultats obtinguts de la recollida de les mostres del combustible viu, que durant tots els mesos es monitorea al llarg de la comunitat. Com podem veure en la figura, gran part de les mostres recollides del romer llancen valors d'elevats d'humitat excepte zones del nord d'Alacant on el romer es troba amb valors secs a molt secs.

Aquestes condicions meteorològiques tenen un efecte directe en les ignicions que es produeixen i també en el desenvolupament dels incendis. És un dels grans factors perquè aquest mes de setembre tinguem pocs incendis d'identitat, així i tot, destaquem el de major envergadura produït a Almenara amb una superfície pròxima a les 4ha.

NOTÍCIES I DIVULGACIÓ

La logística en la prevenció d'incendis forestals és una de les tasques a les quals a vegades se'ls presta menor atenció. Però la veritat, és que podem tindre els millors professionals formats amb els millors mitjans del món que, si no li arriba el material, o aquest no està en condicions, no es controla bé els torns, permisos, i no es mantenen les infraestructures no ens servirà de res tota la saviesa.

L'activitat logística és molt àmplia, ens referirem en aquest cas al manteniment d'observatoris forestals i depòsits d'aigua per a prevenció d'incendis.

La conselleria disposa tant de brigades de manteniment d'aquestes infraestructures, com de personal especialitzat en el manteniment d'equips elèctrics, emissores i estacions meteorològiques.

Les unitats de manteniment es distribueixen dividint el territori en 4 zones, Castelló, València Nord, València Sud i Alacant, això permet atendre les necessitats d'actuacions de manteniment i millores lleugeres d'aquestes infraestructures, intentant que estiguen al 100% al llarg de tot l'any. A vegades les actuacions no són només qüestió d'obres o reparacions, sinó que requereixen fins i tot previndre i actuar contra l'aparició de "invasions" d'insectes o paparres en les instal·lacions que posen en risc o dificulten el treball dels vigilants. Aquestes unitats estan operatives durant tot l'any.

D'altra banda, tenim les unitats que es dediquen a mantindre i fer complir la norma tècnica de seguretat en l'entorn d'observatoris i depòsits, actuant en el control de la vegetació, adequant les distàncies de l'arbratge als depòsits i evitant que s'acumule combustible prop dels observatoris i les seues zones establides d'evacuació en cas de necessitat.

Finalment, i no menys important, està l'equip de manteniment de les instal·lacions elèctriques, comunicacions i estacions meteorològiques, amb una amplíssima experiència en aquestes tasques, capaces de solucionar en poc temps situacions d'inoperativitat que llastrarien l'eficàcia dels recursos.

